

MODERN GREEK A2 – STANDARD LEVEL – PAPER 1 GREC MODERNE A2 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1 GRIEGO MODERNO A2 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning) Jeudi 10 mai 2012 (matin) Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is [30 marks].

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est [30 points].

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es [30 puntos].

Διαλέζτε είτε την Ενότητα Α είτε την Ενότητα Β

ENOTHTA A

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα δύο ακόλουθα κείμενα.

Συζητήστε τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στα κείμενα και τα θέματά τους. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν. Δεν είναι απαραίτητο να απαντήσετε ευθέως στις βοηθητικές ερωτήσεις που σας δίνονται. Ωστόσο, καλό θα είναι να τις χρησιμοποιήσετε ως αφετηρία του συγκριτικού σχολιασμού που θα κάνετε.

Κείμενο 1

ΦΩΤΙΑ

Έξω βοριάς τα δένδρα ξεριζώνει και ο καθείς στο δρόμο τουρτουρίζει, κάθε νερό στη βρύση κρυσταλλώνει, και συννεφιά τον ουρανό μαυρίζει· κι εκεί σε μια καλύβα εξοχική ζεσταίνει μια φαμίλλια φτωχική η φωτιά, η φωτιά.

Τριγύρω πέντε ολόξανθα παιδάκια χαριτωμένα παίζουν και γελούνε, 10 απλώνουν κατακόκκινα χεράκια αντίκρυ στη φωτιά να ζεσταθούνεκαι τριγυρίζουν όλα χαρωπά γιατί ωσάν παιδιά της τ' αγαπά η φωτιά, η φωτιά.

- Σε μια γωνία η μητέρα μαγειρεύει, κρατεί και το μωρό στην αγκαλιά της και με στοργή κι αγάπη το χαϊδεύει... Σε λίγο πια τελειώνει τη δουλειά της, αφήνει μες στην κούνια το μωρό
 και σπρώχνει ένα κούτσουρο ξερό στη φωτιά, στη φωτιά.
- Επέσαν τα παιδιά να κοιμηθούνε, επλάγιασε σε λίγο κι η μητέρα, μα δυο θεριά στο πλάι πολεμούνε, 25 η δράκαινα φωτιά με τον αγέρα... Με μουγκρητό και ο βοριάς ορμά, αλλά πιο λυσσασμένη πολεμά η φωτιά, η φωτιά.

Σιγά-σιγά η φλόγα μεγαλώνει
30 και γλείφει γύρω της σκεπής τα ξύλα, και ο καπνός ολόμαυρος θαμπώνει της Παναγίας τη μικρή καντήλα.
Σε λίγο τρίζει πάλι δυνατά και τη σκεπή στον άνεμο πετά
35 η φωτιά, η φωτιά...

Και την αυγή σαν έφεξε η μέρα κι επήγαν στη δουλειά τους οι γειτόνοι, ευρήκαν τα παιδιά και τη μητέρα στάκτη σωρό, και σωριασμένη σκόνη... 40 Εστέναξαν βαθιά οι χωρικοί, μα κάποιος εψιθύρισεν εκεί αχ! φωτιά!

Ιωάννης Πολέμης, Φωτιά, ΑΠΑΝΤΑ, Τόμος Πρώτος, Αθήνα (1970)

Κείμενο 2

5

10

15

20

25

Θερμική βόμβα Ανυπολόγιστες οι συνέπειες για τη ζωή στην Αθήνα μετά τη μεγάλη πυρκαγιά

Ανυπολόγιστη οικολογική καταστροφή προκαλούν οι πρόσφατες πυρκαγιές που μαίνονται¹ από το βράδυ της Παρασκευής στη Βορειοανατολική Αττική. Όπως επισημαίνουν οι ειδικοί, μαζί με τα δεκάδες χιλιάδες στρέμματα βλάστησης που κάηκαν, χάθηκε και ο μηχανισμός δροσισμού του Λεκανοπεδίου.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας «Τα Νέα» η θερμοκρασία του αέρα στην Αττική στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά. Αυτό, εξηγούν οι ειδικοί, οφείλεται στο γεγονός ότι τα δάση που βρίσκονταν στη βόρεια - βορειοανατολική πλευρά του νομού έριχναν τη θερμοκρασία του αέρα που εισέρχεται στο Λεκανοπέδιο. Έτσι, όταν ο αέρας θα περνάει πλέον πάνω από τις καμένες περιοχές, αντί να δροσίζεται θα θερμαίνεται. «Πρόκειται για μία θερμική βόμβα μεγαλύτερη από εκείνη της Πάρνηθας» εικάζουν² οι ειδικοί.

Η αναγέννηση των δασών

«Οι εκτάσεις της Βορειοανατολικής Αττικής που έχουν ξανακαεί τα τελευταία 20 χρόνια αναμένεται να αντιμετωπίσουν ιδιαίτερα προβλήματα στη φυσική αναγέννηση των πευκοδασών, τα οποία κυριαρχούσαν στην ευρύτερη περιοχή» επισημαίνει η κ. Μαργαρίτα Αριανούτσου-Φαραγγιτάκη, αναπληρώτρια καθηγήτρια οικολογίας του Τμήματος Βιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

«Κανονικά το πεύκο έχει τη δυνατότητα να αναγεννάται με φυσικό τρόπο μέσω των κουκουναριών, ακόμα και έπειτα από μία πυρκαγιά. Αν όμως τα δέντρα δεν έχουν προλάβει να βγάλουν σπόρους και καούν, τότε είναι απαραίτητη η τεχνητή αναγέννηση, η οποία θα πρέπει να γίνει με μεγάλη προσοχή» συμπληρώνει.

«Δύο χρόνια μετά το «μαύρο» καλοκαίρι του 2007³, το τραγικό πάθημα εκείνης της εποχής δεν δείχνει να μας έχει γίνει μάθημα...» αναφέρει σε γραπτή ανακοίνωση ο διευθυντής του WWF⁴ Ελλάς Δημήτρης Καραβέλλας. Επισημαίνει ότι «στο σύστημα δασικής προστασίας και διαχείρισης δεν έχει επιχειρηθεί καμία ουσιαστική βελτίωση, η δασική υπηρεσία εξακολουθεί να βρίσκεται σε μαρασμό⁵, ενώ η επιχειρησιακή δυνατότητα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας παραμένει προβληματική».

Θερμική βόμβα (2009, 24 Αυγούστου) (προσαρμογή) Άρθρο δημοσιευμένο στο *ΤΟ ΒΗΜΑonline* http://www.tovima.gr

μαίνομαι: συμπεριφέρομαι σαν τρελός

² εικάζω: συμπεραίνω με βάση δεδομένα

³ «μαύρο» καλοκαίρι του 2007: το καλοκαίρι του 2007 εκτεταμένες πυρκαγιές σε όλη την Ελλάδα προκάλεσαν τεράστιες φυσικές καταστροφές

WWF: World Wide Fund for Nature (διεθνής οργανισμός για την προστασία του περιβάλλοντος)

⁵ μαρασμός: το χάσιμο της φρεσκάδας και τη δύναμης

ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ Α

- Σε ποιο είδος καταστροφών που προκαλούνται από τη φωτιά δίνεται έμφαση σε κάθε κείμενο;
- Συγκρίνετε τον τόνο των συγγραφέων στα παραπάνω κείμενα.
- Συγκρίνετε τα υφολογικά στοιχεία τα οποία χρησιμοποιούν οι συγγραφείς για να επιτύχουν το σκοπό τους σε σχέση με το κοινό τους.

ENOTHTA B

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα δύο ακόλουθα κείμενα.

Συζητήστε τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στα κείμενα και τα θέματά τους. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν. Δεν είναι απαραίτητο να απαντήσετε ευθέως στις βοηθητικές ερωτήσεις που σας δίνονται. Ωστόσο, καλό θα είναι να τις χρησιμοποιήσετε ως αφετηρία του συγκριτικού σχολιασμού που θα κάνετε.

Κείμενο 3

10

15

20

24ΩΡΑ ΚΕΦΙΟΥ

Νάουσα σημαίνει αποκριά. Οι παλαιότεροι λένε ότι η αποκριά γιορταζόταν από την ημέρα που κτίστηκε η πόλη, η Νιάουστα, τότε. Η μεγάλη αυτή γιορτή συνεχίζεται μέχρι τις μέρες μας και περιλαμβάνει ένα ομαδικό ξεφάντωμα των Ναουσαίων για ένα δεκαπενθήμερο περίπου.

Παρέες που γλεντούν με τη συνοδεία λαϊκών οργανοπαικτών, με ζουρνάδες και νταούλια, γκάιντες αλλά και τα γνωστά χάλκινα. Το καλό Ναουσαίικο κρασί, το τσίπουρο και οι τοπικοί παραδοσιακοί μεζέδες δίνουν και παίρνουν. Το κέφι αυθόρμητο και πηγαίο, όλες τις ώρες της ημέρας, για όλο τον κόσμο.

Παρέες νεώτερων ντύνονται καρναβάλια και τριγυρίζουν στα μπαράκια και τις ταβέρνες, πειράζοντας τους γνωστούς τους. Τα μασκέ πάρτι στα μπαράκια της πόλης είναι καθημερινή υπόθεση. Κάποια μαγαζιά οργανώνουν λαϊκό τσιμπούσι⁵, με την παρέα μουσικής και τα πάντοτε απαραίτητα ποτά και μεζέδες.

Η ίδια περίοδος είναι οι αγαπημένη των μικρών Ναουσαίων. Κάθε βράδυ παίζουν και χορεύουν στους ήχους μουσικής, ντυμένοι καρναβάλια, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στην κεντρική πλατεία της Νάουσας.

Τα σπίτια των Ναουσαίων την περίοδο αυτή είναι σε ... επιφυλακή για 24 ώρες της ημέρας. Οι παρέες με τα όργανα κάνουν πολύ συχνά, ανεξαρτήτως καιρού, μεταμεσονύκτιες επισκέψεις σε φίλους και συγγενείς, όπου κερνιούνται ποτά και μεζέδες, ενώ φεύγοντας, το σπίτι ... κλειδώνει και συνεχίζουν όλοι μαζί για την επόμενη στάση.

Τα ξημερώματα η παρέα έχει μεγαλώσει κατά πολύ. Στους δρόμους της Νάουσας αντηχούν από πολλές μεριές τα παραδοσιακά όργανα και οι φωνές των πιο μερακλήδων της παρέας ξυπνάνε αυτούς που επέλεξαν τα κρεβάτια τους. Κόσμος βγαίνει στα μπαλκόνια και χαίρεται και συμμετέχει στις εκδηλώσεις. Κάποια στιγμή ωστόσο η παρέα θα διαλυθεί. Ήρθε η ώρα για δουλειά. Το ραντεβού ανανεώνεται για το επόμενο βράδυ...

Αποκριά στη Νάουσα (διαφημιστικό φυλλάδιο) (προσαρμογή), Νάουσα, Μάρτιος (1998), Έκδοση Νέο Βήμα

ζουρνάδες: παραδοσιακά όργανα

² νταούλια: παραδοσιακά όργανα

³ γκάιντες: παραδοσιακά όργανα

⁴ γάλκινα: παραδοσιακά όργανα

⁵ τσιμπούσι: φαγοπότι, κατανάλωση φαγητών και ποτών

⁶ μερακλής: αυτός που του αρέσουν τα ωραία πράγματα

Κείμενο 4

5

10

15

20

Ήταν το προτελευταίο σαββατιάτικο απόβραδο της Αποκριάς. Τα «Σαρριδάκια» - όπως τα λέγανε όταν πήγαιναν κάπου όλα μαζί – ήταν καλεσμένα στης μαντάμ Ζιζής. Η Γγαλλίδα έδινε γιορτή για τους μαθητές της. Η Αλέξα ήταν ντυμένη «Γενοβέφαι» - με κόκκινο βελουδένιο σακάκι πάνω από τη φούστα, τα μαλλιά ξέλυτα στους ώμους και γύρω απ' το μέτωπό της στεφάνι από φλουράκια. Ο Στέργιος έκανε το γιατρό – μαύρο σακάκι με ριγέ πανταλόνι, μουστάκες, γένι, μπαστούνι και στο χέρι τσαντάκι. Η μητέρα τους τούς έβαλε στα μάγουλα κοκκινάδι. Φόρεσαν τις μάσκες τους και στάθηκαν σε ένα μεγάλο καθρέφτη ξεσπώντας με τα κουνήματά τους στα γέλια. Η Διαμαντώ τους ράντισε με ροδόνερο. Τα αλλήθωρα μάτια της ξεχείλιζαν τρυφερότητα, μ' όλα τα βασανιστήρια που της έκαναν κάθε τόσο...

Γινόταν σωστό πανηγύρι στον κεντρικό δρόμο με τις παρέες τους μασκαράδες. Χοροπηδούσαν και χορεύανε σαϊτεύοντας² στους περαστικούς σερπαντίνες. Χειρονομούσαν προς τα παράθυρα κάνοντας πανδαιμόνιο με τα μαντολίνα, τα ακορντεόν και τις φυσαρμόνικες. Ήταν ντυμένοι πιερότοι³, κολομπίνες⁴, καλόγριες, καμαρότοι. Πάνω σε ξυλοπόδαρα, με τα νυχτικά, ανάποδα καθισμένοι σε γαϊδουράκια, με μουτσούνες πουλιών. Ακόμη και οι σκίουροι απ' τα πλατάνια φαίνονταν να διασκεδάζανε – πηδούσαν από κλωνί σε κλωνί, ανοιγόκλειναν τα ματάκια τους νευρικά, σούφρωναν τις μουσουδίτσες τους, γοητευμένοι απ' το παρδαλό ανθρωπομάνι.

Η μαντάμ Ζιζή υποδεχόταν τους καλεσμένους ανάμεσα στα δυο σκυλιά της, με το συνηθισμένο της σακάκι με παντελόνι και τσιγάρο στο στόμα. Είχε βάλει μια μουτσούνα⁵ με μεγάλη μύτη και κοκκινωπά φουσκωτά μάγουλα. Απ' το σαλόνι – γεμάτο παρδαλοντυμένο νεαρόκοσμο - ακούονταν κάθε τόσο ξεφωνητά. Μόλις αναγνώριζαν κάποιον, τον υποχρέωναν να βγάλει τη μάσκα – ήταν πια «εκτός διαγωνισμού». Όποιος θα 'μενε τελευταίος χωρίς να τον αναγνωρίσουν, θα τον ανακήρυχναν νικητή της βραδιάς.

Τάσος Αθανασιάδης, Τα Παιδιά της Νιόβης (μυθιστόρημα) (προσαρμογή), Τόμος Πρώτος, Αθήνα (1988), «Εστία»

ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ Β

- Συγκρίνετε τους σκοπούς για τους οποίους οι δύο συγγραφείς έχουν γράψει τα παραπάνω κείμενα.
- Πώς τα διαφορετικά υφολογικά στοιχεία που χρησιμοποιούν οι δύο συγγραφείς αντανακλούν το διαφορετικό είδος των κειμένων 3 και 4;
- Συγκρίνετε τους τρόπους με τους οποίους οι συγγραφείς χρησιμοποιούν τη γλώσσα για να περιγράψουν τον εορτασμό της Αποκριάς σε κάθε κείμενο.

Γενοβέφα: ηρωίδα λαϊκού μεσαιωνικού θρύλου

² σαϊτεύω: χτυπώ με σαΐτα (βέλος που εκτοξεύεται από τόξο)

³ πιερότος: αποκριάτικη φορεσιά

⁴ κολομπίνα: αποκριάτικη φορεσιά

⁵ μουτσούνα: μάσκα